

Förlängning av samverkansavtal avseende
lokalt folkhälsoarbete

21

2024KS12

Kommunstyrelsen

Datum
2024-01-29

Diarienummer
2024KS12 003

Förlängning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen förlänger samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2020-2024 till och med 31 december 2025 under förutsättning att delregional nämnd västra inom Västra Götalandsregionen fattar motsvarande beslut

Sammanfattning av ärendet

Nuvarande samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2021-2024, tecknat mellan Härryda kommun och delregional nämnd västra, tidigare västra hälso- och sjukvårdsnämnden, löper ut den 31 december 2024. Delregional nämnd västra har framfört önskemål om att förlänga innevarande avtal med ett år. Orsaken är att Västra Götalandsregionen har en ny politisk organisation och att det från regionens sida finns en vilja att effektivisera och skapa enhetlighet i de avtal och processer där regionen samverkar. Samverkansavtalen folkhälsa, som delregionala nämnderna tecknar med samtliga kommuner inom nämndområdet, föreslås därför ses över för att identifiera områden där det finns möjligheter att skapa mer enhetlighet för en ökad effektivitet och samsyn samt bidra till bättre lokala förutsättningar. Målsättningen är att nya samverkansavtal avseende folkhälsoarbetet ska börja gälla från och med 1 januari 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 29 januari 2024
- Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Härryda kommun för perioden 2021–2024, 2020KS341-1

Ärendet

Härryda kommun har sedan år 2000 tecknat samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete med västra hälso- och sjukvårdsnämnden. Kommunstyrelsen beslutade den 24 september 2020 § 354 att godkänna det nu gällande samverkansavtalet om lokala folkhälsoinsatser. Avtalet som tecknades mellan Härryda kommun och delregional nämnd västra, tidigare

västra hälso- och sjukvårdsnämnden, sträcker sig över en fyraårsperiod och löper ut den 31 december 2024. I avtalet regleras samverkan och finansiering mellan de båda parterna och omfattar folkhälsoverksamhet och en folkhälso tjänst. De delregionala nämnderna i Västra Götalandsregionen har tecknat liknande samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete med samtliga kommuner inom respektive nämndområde.

Sedan den 1 januari 2023 har Västra Götalandsregionen en ny politisk organisation. I samband med den nya organiseringen har regionen framfört en önskan att se över de samverkansavtal som upprättats för att få mer enhetliga samverkansavtal i hela Västra Götaland från och med 2026. Syftet med att åstadkomma en ökad likhet i de avtal och processer där regionen samverkar, är att bidra till en ökad effektivisering och ökad samsyn samt bidra till bättre lokala förutsättningar. Delregional nämnd västra föreslår därför alla kommuner i nämndområdet att förlänga nuvarande folkhälsoavtal med ett år. Avtalet kommer därmed att upphöra den 31 december 2025. Därefter tecknas nya avtal som börjar gälla den 1 januari 2026. Vid kommundialogen, som genomfördes den 20 november 2023, informerades delregional nämnd västra om ambitionen att förlänga avtalen. Den 6 december 2023 formaliserades frågan mailledes till kommundirektören. Den delregionala nämnden kommer att fatta sitt beslut om förlängning av avtalen i februari.

Ekonomiska konsekvenser

Genom en förlängning av samverkansavtalet kommer även den ekonomiska överenskommelsen att fortsätta att gälla. Det innebär att Härryda kommun och delregional nämnd västra finansierar det lokala folkhälsoarbetet inklusive folkhälso tjänst, årligen med 1050 000 kronor vardera. Fördelningsprincipen för finansieringen är enligt samverkansavtalet hälften vardera.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har inte några invändningar mot att förlänga befintligt avtal med ett år. Folkhälsoarbetet fortgår utifrån upprättad plan tills vidare. Förvaltningen ser positivt på att göra en översyn och skapa mer enhetlighet och tydlighet i kommande avtal.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Hälaryda kommun för perioden 2021 – 2024

Dnr:
HSNV 2020-00137

Avtalsparter

Detta avtal är slutet mellan Härryda kommun, nedan kallad kommunen, och Västra Götalandsregionens västra hälso- och sjukvårdsnämnd, nedan kallad HSN. Avtalet avser samverkan och samfinansiering av gemensamma folkhälsoinsatser i Härryda kommun.

Avtalstid

Detta avtal gäller under perioden 2021-01-01 till 2024-12-31. Avsikten är att påbörja nya avtalsdiskussioner under våren 2024 inför kommande avtal.

Förutsättningar för samverkansavtalet

Det övergripande målet för Sveriges nationella folkhälsopolitik är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. För att uppnå detta har åtta målområden tagits fram.

Nationella folkhälsopolitikens målområden är i linje med Agenda 2030. De uppmärksammar att hälsoskillnaderna är en utmaning för samhället som helhet utifrån perspektivet hållbar utveckling och utifrån ett effektivt utnyttjande av allmänna resurser. Ett samhälles välfärd och hållbarhet har direkt samband med folkhälsan och hur den är fördelad. Främjande och förebyggande insatser för en god och jämlik folkhälsa är en integrerad del i agendans alla delar och en förutsättning för en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling.

Agendan förenar ett stort antal etablerade principer och perspektiv som är centrala för folkhälsoarbetet så som mänskliga rättigheter och jämställdhet, liksom specifika gruppers förutsättningar. Rätten till bästa möjliga fysiska och psykiska hälsa är en mänsklig rättighet. Barn och ungas behov och rättigheter ska särskilt uppmärksammas. En ökad jämlikhet i hälsa och livsvillkor är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle och ska särskilt beaktas i detta avtal.

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030¹ ska vägleda det gemensamma arbetet med Västra Götalands hållbara utveckling. Den består av ett mål, långsiktiga prioriteringar och tvärsektoriella kraftsamlingar. Strategin fokuserar på områden som utvecklas genom samarbete mellan organisationer och sektorer samt samverkan mellan lokal, regional, nationell och internationell nivå. Ökad inkludering är en långsiktig prioritering och fullföljda studier ett kraftsamlingsområde.

Andra regionala och kommunala styrdokument som ligger till grund för det lokala folkhälsoarbetet är:

- Västra Götalandsregionens budget
- Västra hälso- och sjukvårdsnämndens Mål- och inriktningsdokument
- Strategisk plan Agenda 2030
- Kommunstyrelsens budget och verksamhetsplaner
- Välfärdsnämndens budget och verksamhetsplaner

¹ Remissversion.

Det gemensamma arbetet med folkhälsa och social hållbarhet

Avsikten med avtalet är att underlätta det tvärssektoriella samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft. Arbetet med folkhälsa och social hållbarhet ska bedrivas strategiskt, systematiskt och målinriktat i syfte att förbättra befolkningens levnadsvillkor och hälsa samt utjämna skillnader i hälsa. Arbetet ska omfatta hälsofrämjande och förebyggande samt generella och riktade insatser. Arbetet ska bygga på långsiktighet och utgå från befolkningens behov.

Styrning och ledning

Arbetet med folkhälsa och social hållbarhet ska ha en politisk styrning. För förankring av folkhälsofrågor bör tid avsättas för dialog i kommunens politiska nämnder. Arbetet med folkhälsa och social hållbarhet ska genomsyra förvaltningens ordinarie verksamhet och bör integreras i kommunens styr- och ledningssystem. Arbetet ska utgå från identifierade behov samt bedrivas i samverkan med olika samhällsaktörer.

Kommunen och HSNs gemensamma presidieträffar utgör det organ som diskuterar och kommer överens om verksamhetsplan för nästkommande års prioriterade områden med åtgärder och budget inom ramen för avtalet. Även uppföljning av verksamhetsplan ska redovisas. Lägesrapport kan göras. Presidierna möts två gånger per år. Folkhälsa och social hållbarhet är en stående punkt på dagordningen. Utvecklingsledare Folkhälsa deltar på dessa möten.

Utvecklingsledare Folkhälsa

Till arbetet med folkhälsa och social hållbarhet ska en heltid Utvecklingsledare Folkhälsa vara anställd med kommunen som huvudman och med arbetsgivaransvar för tjänsten. Tjänsten ska ha en central och strategisk placering i kommunens förvaltning. Dialog ska kontinuerligt föras mellan förvaltningsledning och Utvecklingsledare Folkhälsa.

I uppdraget ingår att:

- verka för att arbetet med folkhälsa och social hållbarhet bedrivs strategiskt och i samverkan med andra
- ansvara för att arbetet bedrivs utifrån regionala och kommunala styrdokument
- ta fram verksamhetsplan, verksamhetsuppföljning och ekonomisk redovisning
- analysera och tillgängliggöra aktuell statistik över hälsoläget i kommunen
- samverka kring delregional verksamhet i syfte att förstärka det lokala arbetet

Kommunen ska ha dialog med ansvarig tjänsteperson på koncernkontoret, Västra Götalandsregionen, vid förändringar av tjänsten t.ex. nyanställningar, tjänstledigheter eller omplaceringar. Vid nyanställningar eller längre vikariat, 12 månader, ska akademisk utbildning i folkhälsovetenskap eller motsvarande vara ett krav. Vid omorganiseringar som påverkar tjänstens placering ska kommunen

informera ansvarig kontaktperson på Västra Götalandsregionen så att kravet på central och strategisk placering av tjänsten uppfylls.

Utvecklingsområden

Under avtalsperioden ska fokus vara att främja en jämlik hälsa och livsvillkor för befolkningen samt att främja och utveckla prioriterade grupper delaktighet och inflytande i de insatser som görs. Under avtalsperioden kan HSN och kommunen efter dialog samlas kring ett gemensamt område för utbyte av erfarenheter och utvecklingsarbete.

Gemensamma prioriteringar och insatser

Arbetet med folkhälsa och social hållbarhet ska utgå från en långsiktig plan med framtagna behovsbilder och prioriteringar som ska innehålla uppföljningsbara mål/indikatorer. Den långsiktiga planen kan med fördel integreras och kopplas ihop med kommunens övergripande styrdokument.

En verksamhetsplan med budget och insatser ska tas fram årligen. Den ska innehålla en beskrivning av prioriteringar kring vilken/vilka målgrupper som i kommunen är i störst behov av insatser. Verksamhetsplanen ska utgå från den långsiktiga planen. Planen ska efter fastställande skickas till kommunstyrelsen för kännedom. Innan planen översändes till kommunstyrelsen ska den diskuteras på den gemensamma presidiedialogen under hösten. Planen ska skickas till ansvarig tjänsteperson på koncernkontoret, Västra Götalandsregionen, senast 1/12 årligen. Mall för budget se bilaga 1.

Uppföljning

Kommunen ska varje år följa det lokala arbetet i enlighet med detta avtal, se bilaga 2. Uppföljningsbilagan kan komma att revideras under avtalstiden. Bilagan ska senast den 25 januari årligen vara ansvarig tjänsteperson på koncernkontoret, Västra Götalandsregionen, tillhanda. Uppföljning av det lokala arbetet ska även till kommunstyrelsen för kännedom.

Koncernkontoret tar, på HSN:s uppdrag, initiativ till dialogmöte vid behov samt för avtalsuppföljning med kommunchef eller motsvarande under avtalsperioden.

Utvecklingsledare Folkhälsa ansvarar att fortlöpande följa upp och rapportera eventuella avvikelser gällande planerade folkhälsoinsatser eller budget till kommunledning och till ansvarig tjänsteperson på koncernkontoret, Västra Götalandsregionen.

Ekonomi

Finansiering och ersättning

Parterna svarar gemensamt för finansieringen av:

- Insatser utifrån årlig plan

- Lön och omkostnader för en heltid Utvecklingsledare Folkhälsa

Fördelningsprincipen för finansieringen är hälften vardera för HSN och kommunen. Hälso- och sjukvårdsnämnden och kommunen ersätter för perioden 2021–2024, vardera 1 050 000 kronor per år. Om det vid avtalsperiodens slut finns överskott ska detta återbetalas till respektive huvudman.

Verksamhetsmedlen ska i första hand användas under samma år då ersättningen betalas ut. Medel som ej förbrukats ska betalas tillbaka till respektive avtalspart inom ramen för innevarande budgetår, senast 20/12.

Om det finns oförbrukade verksamhetsmedel kan kommunen efter samråd med ansvarig tjänsteperson på koncernkontoret, Västra Götalandsregionen, föra över 10% av HSN:s medel under förutsättning att kommunen går in med motsvarande resurs till nästkommande år. Detta kan enbart ske om verksamhetsmedel för en pågående eller planerad insats inte förbrukats under innevarande budgetår. Om överskottet överstiger 10%, av de totala verksamhetsmedlen, kan kommunen skicka en skriftlig förfrågan till HSN om att flytta medel till nästkommande år. I detta fall krävs beslut av HSN. En skriftlig begäran med tydlig plan ska inkomma senast 31:e oktober. Uppföljning ska ske inom ramen för ordinarie avtalsuppföljning och tydligt redovisas i budgeten. Överförda medel får inte föras över ytterligare ett år utan ska då betalas tillbaka till HSN.

Utbetalning

Betalning sker halvårsvis, i mars och september, från HSN till kommunen. Den årliga verksamhetsplanen med budget fungerar som grund för utbetalning från HSN.

Omförhandling eller tvist

Om förutsättningarna för detta avtal väsentligt ändras eller om villkoren i detta avtal inte har blivit uppfyllda under avtalsperioden har parterna rätt att kräva omförhandling. En skriftlig begäran om omförhandling ska inkomma. Om parterna inte enas om ändringar gäller detta avtal.

Vid eventuell tvist om tolkning och tillämpning av detta avtal löses frågan i första hand genom förhandlingar mellan berörda tjänstepersoner, i andra hand mellan berörda presidier. I annat fall löses tvisten i allmän domstol.

Vardera part har rätt att häva avtalet om den andra parten, i väsentligt hänseende, åsidosätter villkor som är av väsentlig betydelse för motparten eller inte utför sina åtaganden. Om rättelse inte sker inom 30 dagar efter skriftlig erinran kan avtalet hävas. Eventuell hävning sker skriftligt och gäller, från månadsskiftet, 6 månader efter det att skrivelsen inkommit.

Underskrifter

Göteborg den. 23/10-20

Nicklas Attefjord
Ordförande
Västra hälso- och sjukvårdsnämnden

Mölnlycke den. 24/9 2020

Per Vorberg
Ordförande kommunstyrelsen

Ann-Sofi Isaksson
Ansvarig tjänsteperson

Peter Lönn
Kommundirektör